

חברי אהבה
האחד

אחים לנפש
יחד סחברים עולמות

אמת 01
או שקר

OLAMI

נפש
יהודי
NEFESH YEHUDI
בונים עתיד מחובר

יוסי אף פעם לא מחזיר הלוואות. עכשיו הוא ביקש ממני הלוואה קטנה. מותר לי לומר לו שאין לי עלי מזומן?

נועה חזרה עכשיו מהשוק עם צעיף חדש. היא שואלת אותי מה דעתי עליו, האמת היא שאני חושבת שזה מזעזע. מותר לי לשקר ולומר שזה יפה?

האם מותר להעתיק עבודה לצורך קבלת תואר?

מי אמר שאסור לשקר?

מכירים מקור מהתורה
לכך שאסור לשקר?

לומדים מתוך ההקשר

לא תטה משפט אבינך בריבו:
מדבר שקר תרחק ונקי וצדיק אל
תהרג כי לא אצדיק רשע: ושחד לא
תקח כי השחד יעור פקחים ויסלף
דברי צדיקים (שמות כג, ו-ח)

שאלה לדיון:

מתוך התבוננות בהקשר
בו כתובה ההוראה 'מדבר שקר תרחק',
למי לדעתכם היא מכוונת?

הוראה לכולם או רק לדיינים?

מְדַבֵּר שְׁקֵר תִּרְחַק הָרִי זֶה אֲזַהְרָה לְמַדְבֵּר לְשׁוֹן הָרַע.
דָּבָר אַחֵר, הָרִי זֶה אֲזַהְרָה לְדִין שְׁלֹא יוֹשִׁיב אֶצְלוֹ דִין בּוֹר.
דָּבָר אַחֵר, שְׁלֹא יַעֲמִיד אֶצְלוֹ סִנְגוּרִין שְׁנֶאֱמַר עַד הָאֱלֹהִים
יבֹא דָבָר שְׁנִיָּהִם.
ר' נֵתָן אֹמֵר, מְדַבֵּר שְׁקֵר תִּרְחַק, אֲזַהְרָה לְפָרֵשׁ מִן הַמִּינּוֹת
(מכילתא, כג, ז).

מכילתא דרבי ישמעאל, המכונה גם מכילתא
סתם, הוא מדרש הלכה מתקופת התנאים.
המדרש נכתב על חומש שמות, מפרשת בא עד
פרשת ויקהל ומקשר בין פסוקי התורה לבין
ההוראות ההלכתיות

מדוע האיסור על שקר מופיע בפרשה
הפונה לדיינים? מה הדבר מלמד אותנו?

אין מקבלים פני שכינה...

ואיש ברעהו יהתלו ואמת לא ידברו למדו.
לשונם דבר שקר העוה נלאו (ירמיהו, ט, ד).
לא ישב בקרב ביתי עשה רמיה דבר שקרים
לא יכון לנגד עיני (תהלים, קא, ז).

**א"ר ירמיה בר אבא ארבע כיתות
אין מקבלות פני שכינה:**

(1) כת ליצים

(2) וכת חניפים

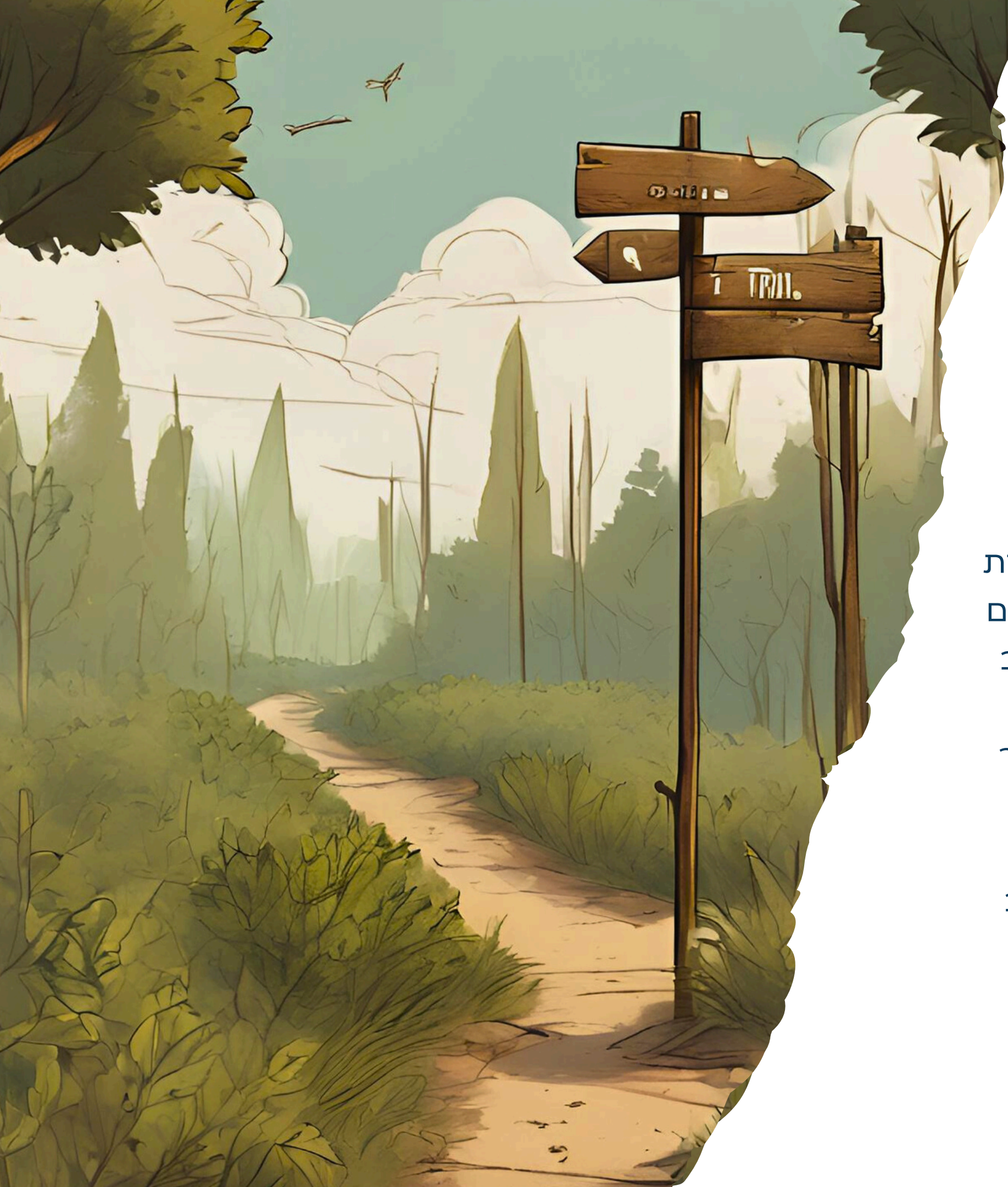
(3) וכת שקרים

(4) וכת מספרי לשון הרע ...

**כת שקרים דכתיב: דובר שקרים לא יכון לנגד
עיני...**

(סוטה, מב, ב)

מדוע ארבע הקבוצות הללו לא מקבלות
פני שכינה? כיצד פעולות שליליות אלה
פוגעות בתפקיד שלנו בעולם הזה?

והלכת בדרכיו

שורש המצוה ידוע כי השקר נתעב ונאלח בעיני הכל, אין דבר מאוס ממנו, והמארה והקללה בבית כל אוהביו, מפני שהשם יתברך אל אמת וכל אשר איתו אמת. ואין הברכה מצויה וחלה אלא במתדמים אליו במעשיהם, להיותם אמיתיים כמו שהוא אל אמת, ולהיותם מרחמים כמו שידוע שהוא רחום, ולהיותם גומלי חסדים כמו שהוא רב החסד.

אבל כל מי שמעשיו בהפך מידותיו הטובות, והם בעלי השקר שהם בהפך מידותיו ממש, כמו כן תנוח עליהם לעולם מה שהוא הפך מידותיו, והפך מידת הברכה שהיא בו היא המארה והקללה, והפך השמחה והשלום והתענוג שהם איתו הוא הדאגה והקטטה והצער, כל אלה "חלק אדם רשע מאלהים" (איוב כ, כט).

ועל כן הזהירנו התורה להרחיק מן השקר הרבה, כמו שכתוב "מדבר שקר תרחק".

והנה הזכירה בו לשון ריחוק לרוב מיאוסו, מה שלא הזכירה כן בכל שאר האזהרות. ומצד הריחוק הזהירנו שלא נטה אזנינו כלל לשום דבר שנחשב שהוא שקר, ואף על פי שאין אנו יודעין בבירור שיהא אותו הדבר שקר, וכעין מה שאמרו זכרונם לברכה (חולין מד, ב) הרחק מן הכיעור ומן הדומה לו.

(ספר החינוך מצווה עד)

אנו משקרים בקול הרם ביותר כשאנחנו משקרים לעצמנו.

אריק הופר {מתוך הספר "הלך הרוח הנלהב,
ופתגמים נוספים"}

מדוע זה כך?
כיצד נוכל לחיות על פי האמת?

אריסוק
אחיק אנפש
סרקו

אכניסה לאתר
<https://achimlanefesh.org.il>

